

## ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

**Esas Sayısı : 2017/163**  
**Karar Sayısı : 2018/90**  
**Karar Tarihi : 6/9/2018**  
**R.G. Tarih – Sayı : 6/12/2018 – 30617**

**İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN:** Bolu 1. Asliye Hukuk Mahkemesi

**İTİRAZIN KONUSU:** 18/1/1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanunu’nun;

**A.** 16/11/1989 tarihli ve 3588 sayılı Kanun’un 6. maddesiyle değiştirilen 109. maddesinin,

**1.** Birinci fıkrasının;

**a.** 23/1/2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanun’un 347. maddesiyle değişiklik yapılan birinci cümlesinin,

**b.** İkinci cümlesinin,

**2.** İkinci fıkrasının,

**B.** 111. maddesinin;

**1.** 5728 sayılı Kanun’un 348. maddesiyle değiştirilen birinci fıkrasının;

**2.** İkinci fıkrasının,

Anayasa’nın 2., 5., 18. ve 35. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine karar verilmesi talebidir.

**OLAY:** Noterler arasında ortak cari hesap uygulamasından kaynaklanan tazminat davasında itiraz konusu kuralların Anayasa’ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptalleri için başvurmuştur.

### **I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKÜMLERİ**

Kanun’un itiraz konusu 109. ve 111. maddeleri şöyledir:

*“Noterlikler ortak cari hesabı:*

*Madde 109- (Değişik: 16/11/1989 - 3588/6 md.)*

*Bir il, ilçe veya büyükşehir belediyesi sınırları içinde birden çok noterlik bulunması halinde, bu yerlerde her yıl, harç veya damga vergisine tabi değeri, 30.000 gösterge rakamının o yılın bütçe kanununda gösterilen memur maaş katsayısıyla çarpımı sonucunda*

*bulunacak meblağdan fazla olan noterlik işlemlerinin yapılmasından elde edilen her çeşit ücret ve noter hissesi tutarının % 15'ini aşmamak üzere Noter Odası Yönetim Kurulunca tespit edilecek oranı alıkonulduktan sonra kalan işlemi yapan noterlikçe, milli bir bankada açtırılan (Noterlikler ortak cari hesabı)na en geç işlemin yapıldığı günü takibeden (5) iş günü içinde yatırılır. Noterlikler ortak cari hesabı, takvim yılı başından önce o yerdeki noterliklerin bağlı bulunduğu oda yönetim kurulunca açtırılır ve durum Türkiye Noterler Birliğine bildirilir.*

*Noterler, yukarıdaki fıkra gösterilen noterlik işlemlerini, kanuni bir sebep olmaksızın yapmaktan hiçbir surette kaçınamazlar."*

*"Gelirin dağıtımı:*

*Madde 111- (Değişik birinci fıkra: 23/1/2008-5728/348 md.) Bu Kanunun 109 uncu maddesi uyarınca yatırılıp ortak hesapta toplanan paralar, her üç ayda bir o yerdeki ilgili noterlere veya bu Kanuna göre görevlendirilmiş noter vekili varsa vekile, eşit miktarda ödenir. Ancak, büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde, farklı sınıftan ve birden fazla noterlik bulunması halinde, birinci sınıf noterlikler için oluşturulan ortak hesap bu sınıfa mensup noterlikler arasında; diğer sınıf noterlikler için, kuruldukları ilçenin mülkî sınırları esas alınarak oluşturulan ortak hesap ise bu sınıfa mensup noterlikler arasında, eşit miktarda dağıtılır. Ödemenin şekli oda genel kurulunun yıllık olağan toplantısında tespit edilir.*

*Yukarıki fıkra gösterilen üç aylık süre dolmadan evvel, her hangi bir sebeple noterlik meslekinden ayrılan veya başka bir noterliğe naklen atanan noterin hissesi, sürenin sonu beklenilmeksizin kendisine veya mirasçılara derhal ödenir."*

## **II. İLK İNCELEME**

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Serdar ÖZGÜLDÜR, Serruh KALELİ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Recep KÖMÜRCÜ, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL ve Yusuf Şevki HAKYEMEZ'in katılımlarıyla 28/9/2017 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

## **III. ESASIN İNCELENMESİ**

2. Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Osman KODAL tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu kanun hükümleri, dayanan ve ilgili görülen Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

### **A. Uygulanacak Kural Sorunu**

3. Anayasa'nın 152. ve 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddelerine göre bir davaya bakmakta olan mahkeme, o dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi hâlinde veya taraflardan birinin ileri

sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda bu hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması, iptali istenen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak kural ise bakılmakta olan davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

4. Başvuran Mahkemenin iptalini talep ettiği kurallar arasında Kanun'un 111. maddesi de bulunmaktadır.

5. Kanun'un 111. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde, Kanun'un 109. maddesi uyarınca yatırılıp ortak hesapta toplanan paraların her üç ayda bir o yerdeki ilgili noterlere veya bu Kanun'a göre görevlendirilmiş noter vekili varsa vekile eşit miktarda ödeneceği belirtilmiştir. Kanun'un 111. maddesinin birinci fıkrasının ikinci ve üçüncü cümlelerinde; büyükşehir belediyesi sınırları içinde farklı sınıftan ve birden fazla noterlik bulunması hâlinde birinci sınıf noterlikler için oluşturulan ortak hesabın bu sınıfa mensup noterlikler arasında, diğer sınıf noterlikler için kuruldukları ilçenin mülkî sınırları esas alınarak oluşturulan ortak hesabın ise bu sınıfa mensup noterlikler arasında eşit miktarda dağıtılacağı ve ödemenin şeklinin oda genel kurulunun yıllık olağan toplantısında tespit edileceği ifade edilmiştir. Kanun'un 111. maddesinin ikinci fıkrasında da birinci fıkrada gösterilen üç aylık süre dolmadan evvel, herhangi bir sebeple noterlik mesleğinden ayrılan veya başka bir noterliğe naklen atanan noterin hissesinin sürenin sonu beklenilmeksizin kendisine veya mirasçılarına derhâl ödeneceği öngörülmüştür.

6. Kanun'un 111. maddesinin birinci fıkrasının ikinci, üçüncü cümleleri ile ikinci fıkrasında; büyükşehir belediyesi sınırları içinde farklı sınıftan ve birden fazla noterlik bulunması hâlinde ortak cari hesapta biriken paranın dağıtım usulü ve ödeme şeklinin nasıl tespit edileceği, üç aylık süre dolmadan evvel noterin noterlik mesleğinden ayrılması veya başka bir noterliğe naklen atanması hâlinde ortak cari hesapta biriken paradan notere düşen hissenin kimlere ödeneceği hususları düzenlenmektedir. Somut olayda büyükşehir belediyesi sınırları içinde birden fazla noterin bulunması hâli, üç aylık süre dolmadan herhangi bir sebeple noterlik mesleğinden ayrılma veya başka bir noterliğe naklen atanma durumları söz konusu olmadığı gibi taraflar arasında ortak cari hesapta biriken paranın ödenme şeklinin belirlenmesi ile ilgili bir uyuşmazlık da bulunmamaktadır. Dolayısıyla bu kuralların görülmekte olan davada uygulanma olanağı bulunmadığından anılan kurallar yönünden başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

## **B. İtirazın Gerekçesi**

7. Başvuru kararında özetle, dava konusu kurallarla noterlik işlemlerinden elde edilen gelirin ortak bir hesapta toplanarak paylaşılması suretiyle noterler arasında ortaya çıkan gelir eşitsizliğinin önüne geçilmeye çalışıldığı ancak daha çok işlem yapan noterlerin diğer noterlere göre ortak hesaba daha fazla katkıda bulundukları, ayrıca bu işlemler dolayısıyla daha çok emek harcadıkları ve giderlerinin de fazla olduğu, gelir dağılımının sağlanması ya da rekabetin önlenmesi amacıyla bile olsa kazancın paylaşılmasına yönelik bu uygulamanın sosyal adalet ilkesine, angarya yasağına ve mülkiyet hakkına aykırılık teşkil ettiği belirtilerek kuralların Anayasa'nın 2., 5., 18. ve 35. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

## **C. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu**

8. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kurallar, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 13. maddesi yönünden de incelenmiştir.

9. Kanun'un 109. maddesinin birinci fıkrasında bir il, ilçe veya büyükşehir belediyesi sınırları içinde birden çok noterlik bulunması hâlinde bu yerlerde her yıl, harç veya damga vergisine tabi değeri, 30.000 gösterge rakamının o yılın bütçe kanununda gösterilen memur maaş katsayısıyla çarpımı sonucunda bulunacak meblağdan fazla olan noterlik işlemlerinin yapılmasından elde edilen her çeşit ücret ve noter hissesi tutarının %15'ini aşmamak üzere Noter Odası Yönetim Kurulunca tespit edilecek oranı alıkonulduktan sonra kalanının işlemi yapan noterlikçe, millî bir bankada açtırılan noterlikler ortak cari hesabına en geç işlemin yapıldığı günü takip eden beş iş günü içinde yatırılacağı, noterlikler ortak cari hesabının takvim yılı başından önce o yerdeki noterliklerin bağlı bulunduğu oda yönetim kurulunca açtırılacağı ve durumun Türkiye Noterler Birliğine bildirileceği ifade edilmiş; ikinci fıkrada da noterlerin birinci fıkrada gösterilen noterlik işlemlerini kanuni bir sebep olmaksızın yapmaktan hiçbir surette kaçınamayacakları belirtilmiştir.

10. Kanun'un 111. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde de 109. madde uyarınca yatırılıp ortak hesapta toplanan paraların her üç ayda bir o yerdeki ilgili noterlere veya bu Kanun'a göre görevlendirilmiş noter vekili varsa vekile eşit miktarda ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

11. Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan sosyal hukuk devleti insan haklarına saygılı, kişilerin huzur ve refah içinde yaşamalarını güvence altına alan, kişi hak ve özgürlükleriyle kamu yararı arasında adil bir denge kurabilen, millî gelirin adalete uygun biçimde dağıtılması için gereken önlemleri alan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, sosyal adaleti ve toplumsal dengeleri gözetten devlettir.

12. Anayasa'nın 18. maddesinde; hiç kimsenin zorla çalıştırılmayacağı, angaryanın yasak olduğu, şekil ve şartları kanunla düzenlenmek üzere hükümlülük veya tutukluluk süreleri içindeki çalıştırmalar ile olağanüstü hâllerde vatandaşlardan istenecek hizmetlerin ülke ihtiyaçlarının zorunlu kıldığı alanlarda öngörülen vatandaşlık ödevi niteliğindeki beden ve fikir çalışmalarının zorla çalıştırma sayılmayacağı belirtilmiştir.

13. Zorla çalıştırmaya ilişkin olarak Anayasa'da da gerekçesinde de bir tanım bulunmamaktadır. Ancak *zorla çalıştırma* kavramının sözel anlamından yola çıkıldığında çalıştırılmanın zora (cebre) dayalı olması gerektiği anlaşılmaktadır. Zor, eylemin iradiliğini ortadan kaldıran dışsal bir unsur olup daha üstün bir iradenin buyurmasının varlığına işaret eder. Zor kullanımından söz edilebilmesi için buyuran iradenin buyurulan iradeyi edilgenleştirmesi gerekir. Dolayısıyla zora dayalı çalıştırma, bir kimsenin serbest iradesi bulunmadan çalıştırılmasıdır. Öte yandan zor (cebir) kavramı, yaptırım tehdidinin varlığını şart kılar. Esasında bir buyurmanın zorakılık vasfını kazanması, yaptırım tehdidi ile desteklenmiş olması sayesindedir. Yaptırım tehdidi içermeyen buyurmalar, zora dayalı olma vasfını taşımaz. Bu durumda yaptırım tehdidini içermeyen buyurmaya dayalı çalıştırmanın zoraki (cebri) olduğunun kabulü imkânsızdır. Sonuç olarak zorla çalıştırmanın kişinin iradesi dışında ve yaptırım tehdidi altında çalıştırılması biçiminde tanımlanması mümkündür (*Yasemin Balcı* [GK], B. No: 2014/8881, 25/7/2017, § 63).

14. Yaptırım kavramıyla sadece ceza hukukunda yer alan dar ve teknik anlamdaki ceza değil her türlü adli, idari ve hukuki yaptırımlar kastedilmektedir. Bu bağlamda hürriyeti bağlayıcı cezalar ile adli ve idari para cezaları, diğer idari yaptırımların yanında tazminat ve

cezai şart gibi hukuki yaptırımlar da zorla çalıştırma tanımında yer alan yaptırım kavramına dâhildir. Olayın somut koşulları çerçevesinde kişinin işini kaybetme korkusunun dahi bir yaptırım tehdidi olarak yorumlanması mümkündür. Ancak hizmetin yerine getirilmesinin bunu zorunlu kılan bir hukuksal yükümlülüğün varlığına dayanması tek başına söz konusu hizmetin zorla çalıştırma veya angarya olduğu sonucuna ulaşılabilmesi bakımından yeterli değildir. Bu noktada hizmet yükümlüsünün rızasının varlığı büyük önem kazanmaktadır. İlgilinin kendi rızasıyla kabullendiği bir hizmetin yerine getirilmesi hususunda yasal zorunluluk bulunması bu hizmeti zorla çalıştırma veya angarya hâline getirmez. Zira bu hâlde kanunda öngörülen çalışma zorunluluğu, ilgilinin serbest iradesiyle bir sözleşme akdetmiş olması veya bir statüye girmiş bulunmasının doğal bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır (*Yasemin Balcı*, § 65).

15. Bu bakımdan olağan görev kapsamında tanımlanan veya açıkça tanımlanmasa bile öngörülebilir işlerde rızanın bulunduğu varsayılabilir. Bu bağlamda gerek statü hukukuna gerekse akdi hukuka tabi olarak çalışan kişilere öngörülemeyen ve öngörülmesi de mümkün olmayan bir iş veya görev yüklenmedikçe rızanın bulunmadığı öne sürülemez (*Yasemin Balcı*, § 66).

16. Bunun yanında alanında uzman olan kişilerin mesleklerini icra edebilme yetkisi kazanabilmesi için veya mesleklerinin icrası sırasında sosyal dayanışma anlayışının bir gereği olarak birtakım hizmetlerle yükümlü kılınmaları, uzmanlık alanlarıyla ilgili olmak ve aşırı külfet yüklememek kaydıyla zorla çalışma veya angarya olarak değerlendirilemez. Ancak bu şekilde çalışma zorunluluğu getirilen (uzman) kişiye ölçüsüz bir külfet yüklenmesi durumunda Anayasa'nın 18. maddesinin sınırlarının aşıldığı sonucuna ulaşılabılır. Bu kişilere ölçüsüz bir külfet yüklenip yüklenmediğinin tespitinde bunlara ücret ve benzeri menfaatlerin sağlanıp sağlanmadığı ve yapılması zorunlu kılınan hizmetin bunların mesleki gelişim ve kariyerlerine bir katkısının bulunup bulunmadığı hususları gözönünde bulundurulmalıdır (*Yasemin Balcı*, § 67).

17. Anayasa'nın 18. maddesinde, *zorla çalıştırma* ve *angarya* kavramlarına yer verilmiştir. Maddenin gerekçesinde angarya, kişinin emeğinin karşılığını almadan zorla çalıştırılması olarak tanımlanmıştır.

18. Angaryada da zorla çalıştırmada olduğu gibi kişinin yaptırım tehdidi altında ve iradesi dışında çalıştırılması söz konusudur. Ancak angaryada zorla çalıştırmadan farklı olarak çalıştırılana ücret de ödenmemekte veya bariz bir şekilde düşük ücret ödenmektedir. Buna göre *zorla çalıştırma* ile *angarya* arasındaki fark, yaptırım tehdidiyle desteklenen irade dışı çalıştırma karşılığında ücret ödenip ödenmeyeceği hususu ile sınırlıdır. İrade dışı çalıştırmada ücret ödeniyorsa *zorla çalıştırmadan*, ücret ödenmiyor veya ödenen ücret bariz bir şekilde düşük ise *angaryadan* söz edilebilir (*Yasemin Balcı*, § 69).

19. Kamu hizmetleri sürekli ve düzenli hizmetlerdir. Bu hizmetler özel kişilerin yararlarını değil kamusal yararları karşılar. Kamu hizmetleri kanunla ya da kanunun verdiği yetkiye dayanılarak kurulur ve kaldırılır. Kanun koyucu, bir kamu hizmetinde görevin gerektirdiği nitelikleri ve koşulları saptamayı anayasal ilkeler çerçevesi içerisinde kalmak kaydıyla görevin ve ülkenin gereklerine ve zorunluluklarına göre serbestçe takdir edebilir.

20. Kanun'un 1. maddesi uyarınca noterlik bir kamu hizmeti olup noterler hukuki güvenliği sağlamak ve anlaşmazlıkları önlemek için işlemleri belgelendirmektedir. Kanun'un 40. ve 82. maddelerinde noter dairesinin resmî daire, Noterlik Kanunu'na göre belgelendirilen işlemlerin de resmî sayıldığı ifade edilmiştir. Ayrıca noterliğin sınıflara ayrılmasında, atanma

ve yükselmelerinde, ücret tarifelerinin düzenlenmesinde, gözetim ve denetimlerinde Adalet Bakanlığı yetkili kılınmıştır. Bu nedenlerle kanun koyucu tarafından belli bir statüye bağlı tutulan noterlik, özel teşebbüs sayılamaz ve hakkında özel teşebbüslerle ilgili kurallar uygulanamaz.

21. Noterlik işlemlerinden elde edilen ücretlerin belli bir yüzdesinin işlemi yapan noterce alınması, aynı sınıftaki noterler tarafından yapılan işlemlerden elde edilen gelirden noterlerin eşit biçimde yararlanmaları ve noterlerin tümünün aynı statüye bağlı olmaları gözetildiğinde ortak cari hesap uygulamasında kişinin çalışmasından karşılıksız yararlanmanın söz konusu olmadığı anlaşıldığından ortak cari hesap uygulamasına ilişkin düzenlemenin angarya olarak nitelendirilmesi mümkün değildir.

22. Anayasa'nın 35. maddesinin birinci fıkrasında "*Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir*" denilmek suretiyle temel hak ve özgürlükler arasında yer alan mülkiyet hakkı güvence altına alınmıştır. Maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında ise bu hakkın kamu yararı amacıyla kanunla sınırlandırılabilmesi ve mülkiyet hakkının kullanımının toplum yararına aykırı olamayacağı belirtilerek bu hakkın kamu yararı amacıyla sınırlandırılabilmesi kabul edilmiştir. Ancak mülkiyet hakkının sınırlandırılabilmesi için kamu yararının varlığı yeterli olmayıp temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması rejimini belirleyen Anayasa'nın 13. maddesine de uyulması gerekmektedir. Anayasa'nın 13. maddesi uyarınca mülkiyet hakkına getirilecek sınırlamalar, hakkın özüne dokunamayacağı gibi Anayasa'nın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.

23. Çağdaş demokrasiler, temel hak ve özgürlüklerin en geniş ölçüde sağlanıp güvence altına alındığı rejimlerdir. Temel hak ve özgürlükleri büyük ölçüde kısıtlayan ve kullanılamaz hâle getiren sınırlamalar hakkın özüne dokunur. Temel hak ve özgürlüklere getirilen sınırlamaların yalnız ölçüsü değil koşulları, nedeni, yöntemi, kısıtlamaya karşı öngörülen kanun yolları gibi güvenceler demokratik toplum düzeni kavramı içinde değerlendirilmelidir. Bu nedenle temel hak ve özgürlükler, istisnai olarak ve ancak özüne dokunmamak ve demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı olmamak koşuluyla ancak kanunla sınırlandırılabilir. Demokratik bir toplumda temel hak ve özgürlüklere getirilen sınırlamanın ölçülü olması, bu bağlamda sınırlamanın güdülen amaç yönünden elverişli ve gerekli olmasının yanı sıra orantılı olması da zorunludur. Demokratik hukuk devletinde güdülen amaç ne olursa olsun, kısıtlamaların, bu rejimlere özgü olmayan yöntemlerle yapılmaması ve belli bir özgürlüğün kullanılmasını önemli ölçüde zorlaştıracak ya da ortadan kaldıracak düzeye vardırılmaması gerekir.

24. İtiraz konusu kurallarda noterlik işlemlerinden elde edilen her çeşit ücret ve noter hissesinden Noter Odası Yönetim Kurulu tarafından belirlenen oranı alıkonulduktan sonra kalan miktarın noterlikler cari hesabına yatırılması ve ortak hesapta toplanan bu paraların her üç ayda bir o yerdeki ilgili noterlere veya Kanun'a göre görevlendirilmiş noter vekili varsa vekile eşit miktarda ödenmesinin öngörülmesi suretiyle mülkiyet hakkına sınırlama getirilmiştir.

25. Ortak cari hesap uygulamasını düzenleyen itiraz konusu kuralların aynı il, ilçe veya büyükşehir belediyesi sınırları içinde faaliyette bulunan aynı sınıftaki noterler arasında rekabetin önlenmesi ve aşırı gelir farkının ortadan kaldırılması amacıyla öngörüldüğü madde gerekçesinde ifade edilmiştir. Bu yönüyle itiraz konusu kurallarla kamu yararını gerçekleştirmeye yönelik olarak mülkiyet hakkına sınırlama getirildiği anlaşılmaktadır.

26. Kurallarla mülkiyet hakkı sınırlandırılırken sınırlamanın ulaşılmak istenen amaca uygun olarak noterlerin her türlü gelirleri yönünden değil sadece harç veya damga vergisine tabi değeri, 30.000 gösterge rakamının o yılın bütçe kanununda gösterilen memur maaş katsayısıyla çarpımı sonucunda bulunacak meblağdan fazla olan noterlik işlemleri yönünden geçerli kılınması düzenlenmiştir. Bunun yanı sıra ortak cari hesap uygulamasına tabi olan bu ücretin tamamının değil %15'ini aşmamak üzere Noter Odası Yönetim Kurulunca tespit edilecek oranı notere bırakıldıktan sonra kalan miktarının ortak cari hesaba aktarılması ve ortak hesapta toplanan paraların her üç ayda bir o yerdeki ilgili noterlere ve görevlendirilmiş noter vekili varsa vekile eşit miktarda ödenmesi öngörülmüştür.

27. Bu itibarla kurallarla getirilen sınırlamanın mülkiyet hakkının kullanımını ciddi surette güçleştirip amacına ulaşmasına engel oluşturmadığı, sınırlandırma aracının sınırlandırma amacına göre orantılı olmadığı söylenemeyeceği, dolayısıyla noterler arasındaki rekabetin önlenmesi ve aşırı gelir farkının ortadan kaldırılması şeklindeki kamu yararı ile mülkiyet hakkı arasındaki makul dengenin kurallarda gözetildiği anlaşılmaktadır.

28. Bu yönleriyle sınırlamanın hakkın özünü zedelediğinden söz edilemeyeceği gibi bunun demokratik toplum düzeninin ve hukuk devletinin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı düşüğü de söylenemez.

29. Açıklanan nedenlerle kurallar Anayasa'nın 2., 13., 18. ve 35. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir.

Kuralların Anayasa'nın 5. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

#### **IV. HÜKÜM**

18/1/1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanunu'nun;

**A.** 16/11/1989 tarihli ve 3588 sayılı Noterlik Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun'un 6. maddesiyle değiştirilen 109. maddesinin,

**1.** Birinci fıkrasının;

**a.** 23/1/2008 tarihli ve 5728 Sayılı Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 347. maddesiyle değişiklik yapılan birinci cümlesinin,

**b.** İkinci cümlesinin,

**2.** İkinci fıkrasının,

Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve itirazın REDDİNE,

**B.** 111. maddesinin;

**1.** 5728 sayılı Kanun'un 348. maddesiyle değiştirilen birinci fıkrasının;

**a.** Birinci cümlesinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE,

**Esas Sayısı : 2017/163**  
**Karar Sayısı : 2018/90**

**b.** İkinci ve üçüncü cümlelerinin, itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu cümlelere ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE,

**2.** İkinci fıkrasının, itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu fıkra ile ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE,

6/9/2018 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

|              |              |                 |
|--------------|--------------|-----------------|
| Başkan       | Başkanvekili | Üye             |
| Zühtü ARSLAN | Burhan ÜSTÜN | Serdar ÖZGÜLDÜR |

|               |               |               |
|---------------|---------------|---------------|
| Üye           | Üye           | Üye           |
| Serruh KALELİ | Recep KÖMÜRCÜ | Hicabi DURSUN |

|                     |               |             |
|---------------------|---------------|-------------|
| Üye                 | Üye           | Üye         |
| Celal Mümtaz AKINCI | Muammer TOPAL | M. Emin KUZ |

|                     |              |              |
|---------------------|--------------|--------------|
| Üye                 | Üye          | Üye          |
| Hasan Tahsin GÖKCAN | Kadir ÖZKAYA | Rıdvan GÜLEÇ |

|             |                      |
|-------------|----------------------|
| Üye         | Üye                  |
| Recai AKYEL | Yusuf Şevki HAKYEMEZ |